

TOIMIALA 20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT**PALVELU** 200 TALOUS- JA HALLINTOPALVELUT**TILIVELVOLLINEN** Sivistysjohtaja Jarmo Pynnönen**TOIMINTA-AJATUS/PALVELU KUVAUS**

Sivistys- ja tulevaisuustoimialan palvelujen järjestäminen kaupunkistrategian ja Lasten Forssa - toimintaohjelman mukaisesti. Erityisesti huomioidaan Unicefin lapsiystävällinen kunta -toimenpiteet.

Toimialan keskitetyt ict-palvelut.

TYYKIKYLÄ TUTUKSI

Kriittiset menestystekijät	Toimenpiteet	Arviointikriteerit/mittarit ja tavoitetaso 2019	Toteutuminen 31.8.
Kaupunkikonsernin elinvoimaohjelman onnistunut toteuttaminen	Toimialan palveluilla tuetaan ko. kriittisen menestystekijän toteutumista	Aktiivinen osallistuminen kaupunkikonsernin elinvoimaohjelman suunnitteluun ja toteutukseen	Työllisyyspalvelut vahvistanut osallistumista työnantajayhteistyöhön.
Kaupunkiorganisaatiossa toteutetaan poikkileikkaavaa kansainvälisyyttä ja huomioidaan monikulttuurisuus	Kansainvälisyyden edistäminen sekä palveluissa että henkilöstön ammatillisuuden kehittämisessä kaikilla palvelualueilla	Erasmus-hankkeen sekä ystävyyskaupunki Gödöllön kanssa tehtävän yhteistyön toteuttaminen	Toteutuu. Nuorten kesäleiri Gödöllössä toteutui suunnitellusti. Erasmus hankkeita lukiossa 4 ja perusopetuksessa 1
	Monikulttuurisuuden edistäminen	Osallistuminen kotouttamisohjelman mukaisiin toimenpiteisiin	Kotouttamisohjelman mukainen toiminta toteutuu. Raportointi joulukuussa.
Forssalaisuus on haluttu brändi	Lapsiystävällinen Forssa teeman ylläpitäminen	Lapsiystävällinen kunta toteutettavaan uusinta-arviointiin valmistautuminen	Ohjausryhmä valmistautuu arviointiin..
		Lapsivaikutusten arviointimalli toteutuksessa	Malli hyväksytty ja käytössä.

TYKÄTTY TYKIKYLÄ

Kriittiset menestystekijät	Toimenpiteet	Arviointikriteerit/mittarit ja tavoitetaso 2019	Toteutuminen 31.8.
Konsernin taholta on mahdollistettu laadukas asuminen ja monipuolinen yritystoiminta kaupungissa	Forssalaisille lisäarvoa tuottavien, vaivattoman arjen takaavien palvelujen järjestäminen	Toimialan palveluilla verrokkikuntia paremmat arviot asukasarvioinneissa	Ei arvioitu.
Forssan historiaa hyödynnetään kaupungin kehittämisessä	Systemaattinen kulttuuriperinnön vaaliminen ja siirtäminen lapsille ja nuorille kaikilla palvelualueilla	Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen kaikissa suunnitelmaa koskeissa yksiköissä	Toteutetaan esi- ja perusopetuksessa.

TYYKIKYLÄÄ SYRÄMMELLÄ

Kriittiset menestystekijät	Toimenpiteet	Arviointikriteerit/mittarit ja tavoitetaso 2019	Toteutuminen 31.8.
Terve kuntatalous	Pärjäävä Forssa ohjelma hyväksytty ja toteutuksessa	Vuodelle 2019 asetetut tavoitteet toteutuvat	Toteutuvat pääosin.
Terveellisten ja turvallisten oppiympäristöjen varmistaminen	Suunnitelma palveluverkosta	Monitoimikeskuksen pedagoginen suunnitelma tehty	Pedagoginen suunnitelma on pohjana arkkitehtisuunnittelulle.
Asukastyytyväisyys on korkea	Erityishuomion kiinnittäminen kuntalaisten osallisuutta lisäävien toimintatapojen käyttöönottoon	Vähintään kolme osallistavaa tapahtumaa	Toteutuu.
Kaupungin väestö on hyvinvoivaa ja toimintakykyistä	Liikunnallisen elämäntavan edistäminen	Kaikilla palvelualueilla on toimenpiteitä liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi	Liikkuvakoulu, Liikkuva lukio, Liikuntatarjontakalenteri.
	Kulttuurimahdollisuuksien edistäminen	Yhteistyössä kulttuurijärjestöjen kanssa toteutettujen tapahtumien määrä enemmän kuin v. 2018	Samalla tasolla kuin vuonna 2018.
	Kuntalaisten oman elämänsä toimijuuden mahdollistaminen	Asiakasraatien määrä, nuorisovaltuuston kokouksia 10 kpl ja Lasten Forssa -valtuuston kokouksia 2 kpl	Asiakasraati Ohjaamossa ja varhaiskasvatuksessa. Koijärven kumppanuuspöytä. Nuorisovaltuuston ja Lasten Forssa -valtuuston kokoukset toteutunevat.
Konsernin henkilöstö on hyvinvoiva ja innovatiivinen	Henkilöstön työhyvinvointia edistävien toimenpiteiden toteuttaminen	Yksikkökohtaiset hyvän työyhteisön toimintaperiaatteet päivitetään	Osin päivitetty.

TYYKIKYLÄN TAVAT

Kriittiset menestystekijät	Toimenpiteet ja työtavat	Arviointikriteerit/mittarit ja tavoitetaso 2019	Toteutuminen 31.8.
Avoimuus	Toimialalla toteutettava viestintä on läpinäkyvää ja ajantasaista	Viestintäsuunnitelma valmis	Ei vielä valmis.
Vastuullisuus	Kestävän kehityksen edistämisen tukeminen toimialalla	Huomioitu hankinnoissa	Huomioitu.
Rohkeus	Palvelujen järjestäminen mahdollisuuksien mukaan moderneilla tavoilla	Sähköisen viestinnän hyödyntäminen	Lisätään jatkuvasti.

Riskianalyysi, toteutuminen:

Terveellisten ja turvallisten työympäristöjen ylläpitäminen on edelleen haaste/riski.
 Sote- ja maakuntauudistuksen etenemisestä ei ole tietoa.
 Palvelutarpeen muutoksia huomioidaan palvelujen suunnittelussa (mm.Monikylä).

Mittarit ja tunnusluvut

	Tp 2017	Tp 2018	Ta 2019	Tot 31.8.	Tot-%
Vakinaiset, henkilötyövuodet	2,0	2,0	2,0	2,7	
Määräaikaiset, henkilötyövuodet	2,1	2,4	2	2,4	
Tilat m ²	47	47	47	47	

MÄÄRÄRAHAT

	TA+muutos	Tot 2019	Tot-%	Edell. vuosi	Muut-%	Ennuste
Menot	-1 559 693	-1 132 718	72,6	-958 615	118,2	-1 559 693
Tulot	354 282	207 079	58,5	225 766	91,7	354 282
Netto	-1 205 411	-925 639	76,8	-732 849	126,3	-1 205 411

**Poikkeamien perusteet toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden osalta
 (myös määrärahojen ja tuloarvioiden osalta)**

ICT-kustannukset ylittävät arvioidun. Tulot toteutunevat arvioidusti.

TOIMIALA 20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT**PALVELU** 210 PERUSOPETUS**TILIVELVOLLINEN** Kasvatus- ja opetuspäällikkö Tiina Kemppainen**TOIMINTA-AJATUS/PALVELU KUVAUS**

Lakisääteisten perusopetuspalveluiden, koululaisten iltapäivätoiminnan ja koulujen kerhotoiminnan sekä ylikunnallisen erityisopetuksen järjestäminen.

Perusopetuksen järjestäminen ja edelleen kehittäminen tähtää kokonaisuudessaan sivistys- ja tulevaisuustoimialan – ”Forssa – Suomen lapsiystävällisin kaupunki” -tavoitteeseen.

TYÖKILYÄ TUTUKSI

Kriittiset menestystekijät	Toimenpiteet	Arviointikriteerit/mittarit ja tavoitetaso 2019	Toteutuminen 31.8.
Kaupunkiorganisaatiossa toteutetaan poikkileikkaavaa kansainvälisyyttä ja huomioidaan monikulttuurisuus	Kansainvälisyyskasvatuksen toteuttaminen	Kansainvälisyyskasvatuksen suunnitelma on laadittu	Kesken,
	Monikulttuurisuuden edistäminen	Jatketaan yhteistyötä Saksan, Unkarin, Ruotsin, Kiinan ja Viron kanssa (Erasmus-hanke)	Käynnissä olevat hankkeet: Koijärven koulupäiväkodissa; Let's Do It Together (Bulgaria, Viro, Irlanti ja Espanja)
	Yhdenvertaisuussuunnitelma	Yhdenvertaisuussuunnitelman toteuttaminen	Suunnitelma tehty ja toteutetaan perusopetuksessa..
Forssalaisuus on haluttu brändi	LastenForssa -kokoisuuden toteuttaminen	Toiminta Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman ja LastenForssa palvelulupausten mukaisesti	Toteutetaan.
	LastenForssa -valtuusto	Kokouksia 2 kpl	Toteutuu.
	Viestintäsuunnitelma	Toteutetaan vuonna 2019 Lastenforssa.fi -sivujen hyödyntäminen	Lastenforssa -sivuja päivitetään aktiivisesti ja hyödynnetään viestinnässä.
Kaupungin elinkeinorakenne on monipuolinen ja tuottaa lisäarvoa kuntalaisten hyvinvoinnille	Yrittäjyyskasvatuksen toteuttaminen	Toteutetaan 6.luokkien yrityskylävierailut	Toteutettu.

TYKÄTTY TYYKIKYLÄ

Kriittiset menestystekijät	Toimenpiteet	Arviointikriteerit/mittarit ja tavoitetaso 2019	Toteutuminen 31.8.
Historian hyödyntäminen	Historian ja kulttuuriperinnön vaaliminen	Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen	Toteutetaan suunnitelman mukaisesti.

TYYKIKYLÄÄ SYRÄMMELLÄ

Kriittiset menestystekijät	Toimenpiteet	Arviointikriteerit/mittarit ja tavoitetaso 2019	Toteutuminen 31.8.
Asukastyytyväisyys on korkea	Oppilaiden osallisuuden turvaaminen	Oppilaskuntatoiminta on aktiivista kaikilla kouluilla	Toteutuu.
	Huoltajien osallisuuden turvaaminen	Opiskelusuunnitelma kaikille/vanhempien vartit, 2 vanhempain iltaa	Toteutuu.
Väestö on hyvinvoivaa ja toimintakykyistä	Koulupäivän liikunnallistaminen	Kaikki mukana Liikkuva koulu -toiminnassa	Kaikki mukana.
Konsernin henkilöstö on hyvinvoiva ja innovatiivinen henkilöstö	Hyvän Työyhteisön Toimintaperiaatteiden ja Hyvinvointikonseptin toteuttaminen	Päivitetään hyvän työyhteisön periaatteet jokaisessa yksikössä v. 2019	Toteutuu osin.

Riskianalyysi, toteutuminen:

Varhaiskasvatuksen ja koulujen kiinteistöihin liittyvät riskit (mm.sisäilma) ovat edelleen olemassa.

Mittarit ja tunnusluvut

	Tp 2017	Tp 2018	Ta 2019	Tot 31.8.	Tot-%
Oppilasmäärä	1 481	1 487	1 480		
Henkilöstö:					
Vakinaiset ,henkilötyövuodet	128,7	134,6	124,6	132,5	
Määräaikaiset, henkilötyövuodet	52,0	61,8	37	64,1	
Tilat m ²	18 289	18 289	18 289	18289	

MÄÄRÄRAHAT

	TA+muutos	Tot 2019	Tot-%	Edell. vuosi	Muut-%	Ennuste
Menot	-13 191 251	-9 112 547	69,1	-9 054 783	100,6	-13 191 251
Tulot	1 089 412	822 815	75,5	902 566	91,2	1 089 412
Netto	-12 101 839	-8 289 732	68,5	-8 152 217	101,7	-12 101 839

**Poikkeamien perusteet toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden osalta
(myös määrärahojen ja tuloarvioiden osalta)**

Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden määrä kasvaa edelleen. Tämän takia toimintamenot ylittävät arvioidun. Merkittävä osa näistä kuluista saadaan vuoden lopussa laskutettua oppilaiden kotikunnilta.

TOIMIALA 20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT

PALVELU 240 LUKIOKOULUTUS

TILIVELVOLLINEN rehtori Simo Veistola

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Korkeatasoisen lukio-opetuksen tarjoaminen peruskoulun päättäneille päivälukion opiskelijoille ja Forssan ammatti-instituutin sekä Hevosopiston kaksois- ja kolmoistutkintolaisille. Aikuisten lukio-opintojen tarjoaminen.
Vapaan sivistystyön palveluiden tuottaminen

TYYKIKYLÄ TUTUKSI

Kriittiset menestystekijät	Toimenpiteet	Arviointikriteerit/mittarit ja tavoitetaso 2019	Toteutuminen 31.8.
Poikkileikkaava kansainvälisyys/ monikulttuurisuus	Osana kursseja Oppilasvaihto Opintomatkat Laaja yhteistyölukioverkosto	Kaikilla mahdollisuus osallistua monipuoliseen kansainväliseen toimintaan	Lukiolla on mm. neljä Erasmus-hanketta.

TYKÄTTY TYYKIKYLÄ

Kriittiset menestystekijät	Toimenpiteet	Arviointikriteerit/mittarit ja tavoitetaso 2019	Toteutuminen 31.8.
Hyvä yleisilme ja terve ympäristö	Terve, viihtyisä ja historiallisesti arvokkaan koulurakennuksen hyvä ylläpitäminen	Kouluterveyskysely	Lukiorakennus ja Wahren-opiston tilat ovat kunnossa.
Historian hyödyntäminen	Museo-yhteistyöt Seutuun liittyvät teemapäivät	Useita seutuun liittyviä tapahtumia lukuvuoden aikana	On aloitettu valmistautuminen monin tavoin kansalaisopiston 100- ja lukion 120-vuotisjuhliin.

TYYKIKYLÄÄ SYRÄMMELLÄ

Kriittiset menestystekijät	Toimenpiteet	Arviointikriteerit/mittarit ja tavoitetaso 2019	Toteutuminen 31.8.
Korkea asukastyytyväisyys	Lyseon hyvät tulokset (yo-kirjoitukset, jatko-opintoihin sijoittuminen)	Tilastot: tulokset yli valtakunnan keskiarvon	Kevään 19 tulokset valtakunnan keskitasoa.
Hyvinvoiva ja innovatiivinen henkilöstö	Jatkokouluttautuminen, aktiivinen työ sähköisiä yo-kokeita silmälläpitäen	Opettajien opetustavat vastaavat sähköisen yo-kokeiden haasteita, digitaalisten yo-kokeiden tulokset	Digitalisaation haasteisiin on pystytty vastaamaan. Wahren-opistolla on digitalisaatio-hanke.

TYÖKÄYTLÄN TAVAT

Kriittiset menestystekijät	Toimenpiteet ja työtavat	Arviointikriteerit/mittarit ja tavoitetaso 2019	Toteutuminen 31.8.
Vastuullisuus	Riittävästi opetusta ja ohjausta	Riittävästi opetusta sopivan kokoisissa opetusryhmissä Tuntikehys (kurssit per opiskelija)	Lukion tuntikehys on 1,00 (tehokas). Tästä huolimatta laaja kurssitarjonta. Kuraattorin palvelutarve olisi suurempi. Wahren-opiston kurssitarjonta edelleen melko laaja.
Rohkeus	Etsitään uusia toimintatapoja, jotka parantavat tuloksia ja lisäävät verkostoitumista.	Uusien teemaopintokurssien perustaminen. Etälukiotoiminnan kehittäminen. Suuret lukiot -verkon hyödyntäminen	Lukion kuvataide- ja muotoilulinjat aloitti elokuussa 2019. Wahren-opistolla alkoi 3 OPH:n rahoittamaa hanketta.

Riskianalyysi, toteutuminen:

- Lukion oppilasmäärä ei ole vielä laskenut, sillä uusia opiskelijoita tuli 163 → kuntalaskutustulot 150 000 e budjetoitua pienemmät.
- Wahren-opistolle tuli oikeus/velvollisuus maahanmuuttajakoulutukseen → 42 000 euroa uutta valtionosuutta, mutta myös budjetoimattomia menoja 30 000 euroa.
- Lukio ja Wahren-opisto pyrkii sopeuttamaan toimintansa tasapainottamisohjelman mukaisesti, mutta tavoitteeseen ei päästä vielä syksyllä 2019.

Mittarit ja tunnusluvut

	Tp 2017	Tp 2018	Ta 2019	Tot 31.8.	Tot-%
Päivälukion opiskelijamäärä	504	477	480	487	101 %
Opetustunnit	18 962	18 373	18 240	11 200	61 %
Muut opiskelijat yhteensä (kaksois- ja kolmoistutkinto, aikuisopiskelijat, LUVA)	72	34	60	36	60%
Wahren-opiston opetustunnit	6 040		6 000	3 532	59 %
Vakinaiset, henkilötyövuodet	27,4	27,4	32,3	31,5	
Määräaikaiset, henkilötyövuodet	5,3	5,5	7,9	8,0	
Tilat m ²	5 440	5 440	6 472	6 472	100 %

MÄÄRÄRAHAT

	TA+muutos	Tot 2019	Tot-%	Edell. vuosi	Muut-%	Ennuste
Menot	-3 778 011	-2 579 527	68,3	-2 121 221	121,6	-3 778 011
Tulot	627 900	228 765	36,4	58 026	394,2	477 900
Netto	-3 150 111	-2 350 762	74,6	-2 063 195	113,9	-3 300 111

**Poikkeamien perusteet toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden osalta
(myös määrärahojen ja tuloarvioiden osalta)**

Tulot jäävät ennustetusta n 150 000e, sillä sopimuskuntien laskutus on ennakoitua pienempää.

TOIMIALA 20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT**PALVELU** 250 VARHAISKASVATUKSEN PALVELUT**TILIVELVOLLINEN** Kasvatus- ja opetuspäällikkö Tiina Kemppainen**TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS**

Varhaiskasvatuksen palvelualue vastaa lakisääteisten varhaiskasvatus- ja esiopetuspalveluiden järjestämisestä ja kehittämisestä sellaisin toimintamuodoin ja laajuuksin, kuin Forssassa esiintyvä tarve edellyttää. Palvelualue vastaa myös lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tukemisesta, tukimuotoja ovat lasten kotihoidontuki ja yksityisen hoidon tuki ja Forssa-lisä.

Varhaiskasvatuspalvelut tukevat forssalaisten lasten kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä vanhempien tai muiden huoltajien kanssa - kasvatuskumppanuuden periaatteita noudattaen.

Varhaiskasvatuksen järjestäminen ja edelleen kehittäminen tähtää kokonaisuudessaan kaupunkistrategian mukaisesti sekä järkivihreän että lapsiystävällisen kaupungin toteuttamiseen ja alle kouluikäisten lasten kokonaisuhyvinvoinnin edistämiseen.

TYÖKIKYLÄ TUTUKSI

Kriittiset menestystekijät	Toimenpiteet	Arviointikriteerit/mittarit ja tavoitetaso 2019	Toteutuminen 31.8.
Kaupunkiorganisaatiossa toteutetaan poikkileikkaava kansainvälisyyttä ja huomioidaan monikulttuurisuus	Lapsia perehdytetään eri kulttuureihin	Jokaisessa yksikössä toteutetaan vähintään yksi monikulttuurisuusteemaviikko tms. tapahtuma talousarviovuonna	Toteutuu 31.12.2019.
	Virittäydytään varhennettuun kielenopiskeluun	Järjestetään esiopetuksessa englanninkerhoja englanninopettajan johdolla	Toteutettu. 1 h / vko kymmenen kertaa sekä syys- että kevätlukukaudella.
		Tutustutaan varhaiskasvatuksessa englannin kieleen	Toteutettu. Toiminnan arviointi löytyy yksiköiden vuosisuunnitelmista.
Forssalaisuus on haluttu brändi	Työskennellään Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman ja Lasten-Forssan palvelulupausten mukaisesti	Ao. suunnitelmat huomioidaan yksiköiden toiminnassa läpäisyperiaatteella ja erityisesti toiminnan keskiössä on lasten osallisuuden edistäminen	Toteutettu. Linjauksia lasten osallisuuden toteutumiseen kirjattu VoxForssan Lapsen osallisuuden vuosiympyrässä. Lapsikohtaisia toteumia kirjattu lasten omiin vasuihin ja kasvunkansioihin.
	Edistetään järkivihreää ja kestävä elämäntapaa	Pidetään aktiivisesti yllä Järkivihreä Forssa -ohjelman käytänteitä	Toteutettu yksiköissä eri tavoin. Koijärven koulu-päiväkotinä mukana Vihreä Lippu-toiminnassa

TYKÄTTY TYYKIKYLÄ

Kriittiset menestystekijät	Toimenpiteet	Arviointikriteerit/mittarit ja tavoitetaso 2019	Toteutuminen 31.8.
Kaupungin yleisilme on hyvä ja ympäristö terve	Ohjataan lapsia kunnioittamaan luontoa ja rakennettua ympäristöä	Luontoympäristö on jokaisen lapsen varhaiskasvatuksen toimintaympäristöä viikoittain Jokainen lapsi pääsee varhaiskasvatuksessa osalliseksi istutusten, kasvimaiden yms. toteuttamiseen	Toteutettu suunnitelmallisina ja säännöllisinä metsäretkinä ja Metsä-Mörri –toimintana. Toteutettu.

TYYKIKYLÄÄ SYRÄMMELLÄ

Kriittiset menestystekijät	Toimenpiteet	Arviointikriteerit/mittarit ja tavoitetaso 2019	Toteutuminen 31.8.
Terve kuntatalous	Sitoudutaan talouden tasapainottamistoimiin	Toteutetaan Pärjäävä Forssa -sopeuttamisohjelmaa suunnitellusti	Toteutettu
Asukastyytyväisyys on korkea	Mahdollistetaan asiakkaiden osallisuus palvelu- ja järjestettävässä	Palvelualueella toimii asiakasraati	Toteutettu. Kokoonnotukset 2-3 kertaa toimintavuodessa.
Kaupungin väestö on hyvinvoivaa ja toimintakykyistä	Edistetään Lasten ja lapsiperheiden liikunnallista elämäntapaa Tuetaan Lapsi-vanhempi-vuorovaikutusta	Jokaisessa varhaiskasvatusyksikössä järjestetään vähintään yksi liikunnallinen perhetapahtuma vuoden aikana Osallistutaan moniammatillisesti ohjattujen vanhempainryhmien toteuttamiseen (esim. Vahvuutta vanhemmuuteen ja Lapsi mielessä) Koulutetaan henkilöstöä jokaisesta yksiköstä toteuttamaan Lapset puheeksi -menetelmää	Toteutettu Toteutettu. VaVa-ryhmistä laadittu moniammatillinen toimintasuunnitelma ko. menetelmän toteuttamiseksi yhdessä seudun kuntien varhaiskasvatuksen ja FSHKY:n lapsitoimijoiden kanssa. Koulutettuja työntekijöitä 54
Konsernin henkilöstö on hyvinvoiva ja innovatiivinen	Toteutetaan Hyvän Työyhteisön Toimintaperiaatteita Toteutetaan suunnitelmallista ja kokonaisvaltaista kehittämis- ja koulutustoimintaa	Määritellään henkilöstön työalueet ja toimenkuvat Kehityskeskusteluiden yhteydessä käsitellään jokaisen työntekijän henkilökohtaista kehittymissuunnitelmaa	Toteutettu Toteutettu osittain

	Parannetaan palvelualueen viestinnän sisältöjä ja kanavia	Määritellään palvelualueen viestinnän kokonaisuus	Toteutuu 31.12.2019 mennessä
	Tuetaan henkilöstön liikunta- ja kulttuuriaktiiviteetteja	Henkilöstö voi osallistua osittain työaikana palvelualueen omaan tykytoimintaan	Toteutettu. Osallistujia XXX

Riskianalyysi, toteutuminen:

--

Mittarit ja tunnusluvut

	Tp 2017	Tp 2018	Ta 2019	Tot 31.8.	Tot-%
Lapsimäärä:					
lapsia päiväkotihoidossa	558	525	500	482	
lapsia perhepäivähoidossa	51	59	61	48	
lapsia kotihoidontuella	210	145	141	133	
esioppilaita	151	129	145	146	
lapsia avoimessa vk:ssa	26	24	10	15 (3.9.)	
Täyttöaste (%):					
päiväkodit	99	98	≥100	92	
perhepäivähoito	100	100	≥100	83	
avoimen varh.kasvatuksen kerhot	87	89	≥100	75 (3.9.)	
Vakinaiset, henkilötövuodet	116,5	111,3	123,6	105,9	
Määräaikaiset, henkilötövuodet	31,3	34,6	12,4	39,1	
Tilat m ²	4 859	4 859	5 215*	5006**	

* lis. johtuu ulk. vuokr. muutok. sisäisiksi

** Hämeentie 17 pois varhaiskasvatuksen palvelualueen käytöstä 31.7.2019

MÄÄRÄRAHAT

	TA+muutos	Tot 2019	Tot-%	Edell. vuosi	Muut-%	Ennuste
Menot	-7 763 853	-5 145 836	66,3	-5 076 623	101,4	-7 763 853
Tulot	645 000	558 037	86,5	466 855	119,5	645 000
Netto	-7 118 853	-4 587 799	64,4	-4 609 768	99,5	-7 118 853

Poikkeamien perusteet toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden osalta

Ei erityisiä poikkeamia.

TOIMIALA	20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT
PALVELU	260 VESIHelmi JA LIIKUNTA- JA NUORISOPALVELUT
TILIVELVOLLINEN	Nuoriso- ja liikuntapalvelupäällikkö

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Palvelualueen kokonaisuuteen kuuluvat Vesihelmi, liikunta- ja nuorisotoimi sekä nuorten työpaja.

Liikuntatoimen ja Vesihelmen toiminta-ajatuksena on tukea liikuntaharrastuksen aloittamista ja kannustaa terveelliseen elämäntapaan. Tavoitteena ovat hyvinvoivat ja toimintakykyiset kuntalaiset. Toimialalla tarjotaan liikuntapalveluja kaiken ikäisille erityisryhmiä huomioiden sekä monipuoliset tilat ja puitteet kilpa- ja harrastusheilulle, omaehtoiselle liikkumiselle ja virkistytymiselle sekä matkailulle.

Nuorisotoimen tehtävänä on laadukkaiden nuorisopalveluiden järjestäminen iltaisin nuorisotilassa sekä monipuolisesti koulujen loma-aikana. Kaikki järjestettävä toiminta on ennaltaehkäisevää ja toiminnassa noudatetaan vaatimusta, etteivät tilaisuuksiin osallistujat ole nauttineet alkoholia.

Nuorten työpajalla työnteon avulla pyritään parantamaan nuorten valmiuksia hakeutua työhön tai koulutukseen sekä arjen elämänhallintaa. Nuorisotoimi ja nuorten työpaja vastaavat etsivästä nuorisotyöstä, nuorten palveluohjauksesta ja nuorisotakuun toteuttamisesta.

TYYKIKYLÄ TUTUKSI

Kriittiset menestystekijät	Toimenpiteet	Arviointikriteerit/mittarit ja tavoitetaso 2019	Toteutuminen 31.8.
Kaupunkiorganisaatiossa toteutetaan poikkileikkaavasti kansainvälisyttä ja huomioidaan monikulttuurisuus	Kansainvälistä toimintaa talouden sallimissa puitteissa: tutustumiset, vieraskutsut, integraatio, vapaa-ajan tila	Gödöllön leirille osallistuminen ja vastavierailut	Osallistuttu kesällä 2019.
Forssalaisuus on haluttu brändi	Forssa teemat Riittävät harrastus- ja vapaa-ajan tilat	Toteutuu voimassa olevin toiminnoin	Kehräämön historia teemana nuorisotoimella. Paavolan ja Viksbergin nuorisotilojen käytöstä luovuttu, muilta osin tilojen määrässä ei tapahtunut muutoksia.

TYKÄTTY TYYKIKYLÄ

Kriittiset menestystekijät	Toimenpiteet	Arviointikriteerit/mittarit ja tavoitetaso 2019	Toteutuminen 31.8.
Kaupungin yleisilme on hyvä ja ympäristö terve	Riittävät, laadukkaat vapaa-ajan viettotilat ja -alueet, luonto Nuorisotilat (Kehräämö), liikunta-alueet, puistot	Kysely Aukiolotunnit	Ei tehty. Toteutunut suunnitellusti.

Forssan historiaa hyödynnetään kaupungin kehittämisessä	Rakennukset, mm. Kehärämmön alue	Nuorille järjestettävät tapahtumat	Toteutunut.
---	----------------------------------	------------------------------------	-------------

TYÖIKYLÄÄ SYREMMÄLLÄ

Kriittiset menestystekijät	Toimenpiteet	Arviointikriteerit/mittarit ja tavoitetaso 2019	Toteutuminen 31.8.
Asiakastytyväisyys on korkea.	Laadukkaat tilat yms. Kohtuullinen taksapolitiikka	Palautteet/kävijämäärät	Keväällä teetetty liikuntatoimen ryhmäliikunnan ja Vesihiemen kyselyt. Asiakastytyväisyys hyvä. Ei tehty korotuksia.
Kaupungin väestö on hyvinvoivaa ja toimintakykyistä	Riittävät resurssit ennaltaehkäisyyn Vapaa-aikatoiminnot kokonaisuutena	Voimakas panostus ennaltaehkäisyyn Avainasemassa AVI-rahoitus Joka osa-alueen kehitys Henkilökunta mm.	Kaksi etsivää nuorisotyöntekijää palkattu hankerahoin. Liikuntatoimen ryhmissä painotettu ikäihmisten voima- ja tasapainoryhmiin. Uusina ryhminä aloitettu tuolijumppa sekä Koijärven ja Matkun jummat. Uusia vertaisohjaajia koulutettu kuntosaleille 8 kpl. Nuorisotoimen nuorten ohjaustoimintaa tehostettu (Viltteri). Panostukset liikuntaneuvontaan ja etsivään nuorisotyöhön.

TYÖIKYLÄN TAVAT

Kriittiset menestystekijät	Toimenpiteet ja työtavat	Arviointikriteerit/mittarit ja tavoitetaso 2019	Toteutuminen 31.8.
Avoimuus	Nuorten kuuleminen	Nuorten kuuleminen vähintään 2 kertaa vuodessa	Toteutunut osittain.
Vastuullisuus	Osaava henkilökunta, tasapuolisuus	Palautteet	Mahdollisuus koulutuksiin.
Rohkeus	Tasapuolinen johtaminen	Palautteet	Kehityskeskustelut

			syksyn aikana.
--	--	--	----------------

Riskianalyysi, toteutuminen:

Kiinteistöihin, työllisyyskehitykseen ja maksukykyyn liittyvät riskit edelleen olemassa. Palvelutarpeen muutokset huomioidaan toiminnan suunnittelussa.

Mittarit ja tunnusluvut

	Tp 2017	Tp 2018	Ta 2019	Tot 31.8.	Tot-%
Jäähallin käyttötunnit	2 059	1 740	2 100	1 098	
Harjoitushallin käyttötunnit	1 502	1 660	1 500	618	
Feeniksin käyttötunnit	2 668	1 871	2 000	1 051	
Vesihelmen kävijämäärä	150 150	142 926	160 000	84 969	53,1 %
Vesihelmen kokonaiskävijämäärä	178 829	169 211	185 000	100 758	54,5 %
* sis. kaikki ohjatut ryhmäliikuntatunnit					
Vakinaiset, henkilötyövuodet	19,5	19,0	19,2	18,2	
Määräaikaiset, henkilötyövuodet	11,1	11,0	11,0	12,5	
Tilat m ²	21 836	21 836	21 076		

MÄÄRÄRAHAT

	TA+muutos	Tot 2019	Tot-%	Edell. vuosi	Muut-%	Ennuste
Menot	-4 710 443	-2 902 750	61,6	-2 933 462	99,0	-4 710 443
Tulot	2 245 330	1 034 672	46,1	977 569	105,8	2 245 330
Netto	-2 465 113	-1 868 078	75,8	-1 955 893	95,5	-2 465 113

**Poikkeamien perusteet toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden osalta
(myös määrärahojen ja tuloarvioiden osalta)**

Pärjäävä Forssa: Lautakunta hylkäsi liikuntatilojen hinnantarkistukset, joten tulotavoite ei tule toteutumaan. Vesihelmen tulot ylittävät vuoden 2018 tulot, mutta jäävät alle TA 2019 tavoitteen.

114TOIMIALA**20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT****PALVELU****270 WAHREN-KESKUS****TILIVELVOLLINEN**

Kirjastotoimenjohtaja Maarit Järveläinen

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Palvelualueen kokonaisuuteen kuuluvat kaupunginkirjasto, lasten ja nuorten kuvataidekoulu, musiikkiopisto sekä kaupungin museot. Wahren-keskus koordinoi yleistä kulttuuritoimintaa ja tuottaa taiteen perusopetuksen kasvatus- ja opetuspalveluita sekä museo-, -kirjasto- ja tietopalveluita ja edistää alueensa eri-ikäisten asukkaiden yhtäläisiä mahdollisuuksia tietoon ja yhteisen kulttuuriperinnön käyttöön.

Kaupunkistrategian mukaiset laadukkaat palvelut tukevat perusopetusta, opiskelua, elinikäistä oppimista, elämänhallintaan tarvittavaa tiedonhankintaa, mielekästä vapaa-ajankäyttöä, yhteisöllisyyttä ja yhteisen kulttuurin syntymistä sekä edistävät taiteiden harrastusta ja mahdollistavat mm. musiikin ammattiopintoihin hakeutumisen.

TYKKIKYLÄ TUTUKSI

Kriittiset menestystekijät	Toimenpiteet	Arviointikriteerit/mittarit ja tavoitetaso 2019	Toteutuminen 31.8.
Forssalaisuus on haluttu brändi	Vahvistetaan ja luodaan yhteistyön kautta hyviä käytänteitä Osallistutaan kansainväliseen kulttuuriyhteistyöhön ja tehdään Forssaa tunnetuksi Luodaan kumppanuuksia yritysten kanssa	Kuvaus * vahvistuneista tai uusista käytänteistä, * kulttuuriyhteistyöstä ja * kumppanuuksista	HAMK:n kanssa innovaatioviikko ja Frush-yhteistyötä. Forssan painokangasperintöä Japaniin osana kiertonäyttelyä. Taidematkalaukut ikäihmisille. Tapahtumayhteistyötä lisätty alueen yritysten kanssa.

TYKKÄTTY TYKKIKYLÄ

Kriittiset menestystekijät	Toimenpiteet	Arviointikriteerit/mittarit ja tavoitetaso 2019	Toteutuminen 31.8.
Forssan historiaa hyödynnetään kaupungin kehittämisessä	Forssan historiatietoja tallennetaan verkkoon ja niitä hyödynnetään toiminnassa Kehräämöalue pidetään elävänä kulttuurin ja koulutuksen keskuksena	Kuosien kaupunki -hankkeen eteneminen sekä kuvaus historiatietojen muusta hyödyntämisestä Kuvaus kehräämöalueen tapahtumista sekä muista toimenpiteistä	Kuuseja hyödynnetty: seinäkalenteri 2020, FAIn tilojen somistaminen, Ohjaamon markkinointimateriaalit, some, kuosiläpälliset kirjastolaukut. Uusia mobiilisivustoja. 24 avointa tilaisuutta Brander-salissa, näyttelyitä, 6 ehtootoria, 4 perhelauantaita, 8 konserttia, vierailuja ja liveopastuksia.

TYKKIKYLÄ SYRÄMMELLÄ

Kriittiset menestystekijät	Toimenpiteet	Arviointikriteerit/mittarit ja tavoitetaso 2019	Toteutuminen 31.8.
Kaupungin väestö on hyvinvoivaa ja toimintakykyistä	Kulttuuripalveluiden hyvä saatavuus tukee ja lisää kaupunkilaisten kokonaisvaltaista hyvinvointia	Oppilasmäärät Kirjaston ja museon vuosiaukioloajat ja verkkoasiointien määrä	805 oppilasta. 2 513 h aukioloa ja 99 068 verkkoasiointia.

	Kulttuurimahdollisuuksien edistäminen	Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen Lastenkulttuurin lisääminen LEKA-toiminnan avulla	3 näyttelyä, 126 ryhmäkäyntiä, 2 383 osallistujaa. 35 tapahtumaa, 1 800 osallistujaa.
Konsernin henkilöstö on hyvinvoiva ja innovatiivinen	Huolehditaan henkilöstön osaamisesta ja hyvinvoinnista	2 koulutus- ja kehittämissäviivä/htv 1 työhyvinvointipäivä/ palveluyksikkö	1,6 pv/htv Tykypäivä pidetty 3 palveluyksikössä.

TYÖKIKYLÄN TAVAT

Kriittiset menestystekijät	Toimenpiteet ja työtavat	Arviointikriteerit/mittarit ja tavoitetaso 2019	Toteutuminen 31.8.
Avoimuus	Ylläpidetään ja kehitetään kuntalaisten mahdollisuuksia osallisuuteen	Kuvaus toimintatavoista	Avoin viestintä. Kuosiaineistoja esiin monikanavaisesti. Avointa tapahtumatuotantoa.
Vastuullisuus	Hyödynnetään yhteisöllisyyttä lisääviä työtapoja	Kuvaus työtavoista	53 vapaaehtoista kuositalkoissa. Osallistuttu Tammen kirjaston seudulliseen luotaintyöpajaan. Osallistuttu Kojjärven kumppanuuspöytä.
Rohkeus	Uudistetaan innovatiivisten hankkeiden avulla	Kuvaus hankkeista	Kuosikeskuksen kehittäminen jatkuu. Kuvataide-muotoilulinja lukioon.

Riskianalyysi, toteutuminen:

Tekstiilimuseon ennakoinaton muutto. Talouden sopeuttamiskeinot osin riittämättömiä.

Mittarit ja tunnusluvut

	Tp 2017	Tp 2018	Ta 2019	Tot 31.8.	Tot-%
Kirjastokäynnit	121 141	114 023	110 000	68 932	62,65
Museokäynnit	10 106	8 482	10 000	5 866	58,66
Musiikkiopiston opetustunnit	16 648	15 692	16 000	7 020	43,80
Kuvataidekoulun opetustunnit	1 931	1 917	2 400	1 367	56,96
Vakinaiset, henkilötyövuodet	35,4	36,7	32,5	28,8	
Määräaikaiset, henkilötyövuodet	18,7	16,1	6	13,4	
Tilat m ²	8 303	8 308	7 270	7 270	

MÄÄRÄRAHAT

	TA+muutos	Tot 2019	Tot-%	Edell. vuosi	Muut-%	Ennuste
Menot	-2 956 845	-1 985 335	67,1	-2 487 823	79,8	-2 966 845
Tulot	692 100	402 150	58,1	590 958	68,1	692 100
Netto	-2 264 745	-1 583 185	69,9	-1 896 865	83,5	-2 274 745

**Poikkeamien perusteet toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden osalta
(myös määrärahojen ja tuloarvioiden osalta)**

Forssan museon katetavoite ylittyy noin 10 000 € Tekstiilimuseon ennakoimattoman muuton vuoksi.

TOIMIALA

20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT

PALVELU

280 TYÖLLISYYDEN HOIDON PALVELUT

TILIVELVOLLINEN

Työllisyys- ja hyvinvointipalvelujen päällikkö Jaakko Leskinen

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Työllisyys on yksi keskeisistä kunnan elinvoiman tekijöistä. Kuntalaisten tarvitsemat työllisyyttä edistävät palvelut, osaamisen kehittäminen sekä elämänhallinta muodostavat palvelukokonaisuuden, jonka avulla lisätään kuntalaisten työkykyä, hyvinvointia ja osallisuutta. Työllisyyspalvelut tuottaa 16 – 29 -vuotiaille nuorille ja yli 30-vuotiaille aikuisille työttömille työnhakijoille suunnitelmallista työllistävää, valmentavaa ja kuntouttavaa palvelua. Työllisyyspalvelut ohjaa ja valmentaa asiakkaan tämän tarvitsemiin palveluihin toimien yhteistyössä Hämeen TE-toimiston, LHK:n, FSHK:n, MYP:n sekä Kansaneläkelaitoksen kanssa. Palvelut ja painotukset toteutetaan kaupunkistrategian sekä työllisyyspalvelujen toimintaohjelman mukaisesti. Palveluprosessia edistävä työote ja työllistymistä edistävä työnantaja- sekä koulutusyhteistyö korostuvat palvelualueen toiminnassa.

TYÖKILYÄ TUTUKSI

Kriittiset menestystekijät	Toimenpiteet	Arviointikriteerit/mittarit ja tavoitetaso 2019	Toteutuminen 31.8.
Kaupunkikonsernin elinvoimaohjelman onnistunut toteuttaminen	Jalkautuva yritys yhteistyö	Toteutettu vähintään 100 kpl yrityskontakteja	Toteutumassa, n. 70 yritystä kontaktoitu.
Poikkileikkaava kansainvälisyys ja monikulttuurisuus	Kotouttamistyö	Johtopäätökset kotouttamisohjelman mukaisesti tehty	Toteutuu, koonti loppuvuonna.
Forssalaisuus on haluttu brändi	Laadun johtaminen	Ydinprosessit päivitetty 100 %	Toteutuu, loppuvuonna.
Monipuolinen ja lisäarvoa tuottava elinkeinorakenne	Yrityskumppanuuksien edistäminen	Uutiskirjeet 4 kpl, pidetty 1 kpl tapahtumia	Toteutuu, uutiskirjeitä 2 kpl, 3 kpl tapahtumia.

TYKÄTTY TYÖKILYÄ

Kriittiset menestystekijät	Toimenpiteet	Arviointikriteerit/mittarit ja tavoitetaso 2019	Toteutuminen 31.8.
Monipuolisen yritystoiminnan mahdollistaminen	Työnantajayhteistyö	Yritystiimiverkosto on kokoontunut 6 kertaa	Toteutunut, 4 kpl pidetty, sparraukset 4 kpl.
Hyvä yleisilme ja terve ympäristö	Palvelualueen järjestyminen	Järjestyneitä toimenpiteitä kaksi kappaletta toteutunut	Toteutunut, Aktiivi, digivälineet, muovin vähentäminen.

TYÖKILYÄ SYRÄMMELLÄ

Kriittiset menestystekijät	Toimenpiteet	Arviointikriteerit/mittarit ja tavoitetaso 2019	Toteutuminen 31.8.
Terve kuntatalous	Resurssiviisas toimintatapa Riittävä aktivointiaste	Talousarvion toteuma 100 % Aktivointiaste (työmarkkinatuella 300+) vähintään 46 %	Toteutumassa, ennuste 100 %, aktivointiaste 49,1 % alkuvuonna.
Hyvinvoiva ja toimintakykyinen väestö	Toimintaohjelman toteuttaminen	Toteuma päälinjoittain, johtopäätökset tehty	Toteutuu, suunnite, seuranta 1/2020.

	Ohjaamo-mallin juurruttaminen verkostossa	Seudullisen Ohjaamo-mallin suunnittelu tehty	Toteutuu, alustus tehty, tarkennus 12/2019.
	Opinnollistaminen pajoilla	Toteutunut 15 kpl osatutkintoja	Toteutumassa, ennuste 17 kpl.
	Kuntouttavan työtoiminnan läpivirtauksen kehittäminen	10 % kuntouttavan työtoiminnan etenemisistä positiivisia	Ei toteudu, ennuste 7 %.
Hyvinvoiva ja innovatiivinen henkilöstö	Yhteinen kehittäminen	Kehityspäivät 4 kpl toteutettu	Toteutuu, kehityspäivät 4 kpl, tarjonta tehty, kalenteri tehty.
	Suunnitelmallinen toimintatapa	Vuosikalenteri toteutuu ja koulutustarjonta tehty	

TYKKIKYLÄN TAVAT

Kriittiset menestystekijät	Toimenpiteet ja työtavat	Arviointikriteerit/mittarit ja tavoitetaso 2019	Toteutuminen 31.8.
Avoimuus	Sosiaalisen median käyttö	Säännöllinen viestintä sosiaalisessa mediassa	Toteutunut, aktiivinen monikanavaviestintä.
	Verkostoviestintä	Pidetty 2 kpl verkostokouksia	Toteutunut, 7 kpl pidetty.
Vastuullisuus	Kokemusasiantuntijuuden käyttö	Toteutettu yksi projekti	Toteutunut, asiakasraati Ohjaamo.
Rohkeus	Kokeilukulttuuri	Aloitettu yksi uusi nuorten tai aikuisten palvelukeilu	Toteutunut, Luppo, Start ja opinnäytepankki.

Riskianalyysi, toteutuminen:

Suunniteltu toiminta on toteutumassa valtaosin ja loppu vuonna tehdään vielä toimenpiteitä. Talouden toteuman ennuste on 100 % mikäli ei ilmene ennakoimattomia tekijöitä.

Mittarit ja tunnusluvut

	Tp 2017	Tp 2018	Ta 2019	Tot 31.8.	Tot-%
Aktivointiaste (Kelasto vuosi ka. %)	45,6	52,6	49	53,6	109
Aktivointiaste TMT300+(vuosi ka %)	44,3	47,4	46	49,1	107
Työmarkkinatuen kuntaos. ka € / kk	92 742	78 316	83 000	73 506	89
Työmarkkinatuen kuntaos. ka hlö/kk	252	218	235	202	86
Asiakasmäärät TMT (Kelasto ka./kk)	413	344	410	330	80
Kuntouttava työtoiminta (hlö ka./kk)	224	247	220	237	108
Alkaneet työkokeilujaksot (ka./kk)	27	11	30	10	33
Tukityöllistetyt (ka./kk)	51	44,6	40	38	95
Velvoitetöylyllistetyt (yhteensä./v.)	29	19	15	19	127
Kesätyöntekijät (yhteensä./v.)	163	169	180	172	96
Vakinaiset (henkilötyövuosi)	17,1	14,9	20	13,7	69
Määräaikaiset (henkilötyövuosi)	18,4	21,1	15	20,6	137
Tukityöllistetyt (henkilötyövuosi, kaupunkiemo)	41,8	35,1	40	32,7	82
Alkaneet työkokeilu (hlö)	40				
Kuntouttava työtoiminta 1/15 hlö/vakanssi/kk	16	16	20	10	50
Tilat m²	2 755	2 755	2 755	2755	100

MÄÄRÄRAHAT

	TA+muutos	Tot 2019	Tot-%	Edell. vuosi	Muut-%	Ennuste
Menot	-3 733 818	-2 388 597	64,0	-2 463 803	96,9	-3 645 203
Tulot	1 927 700	1 153 713	59,8	1 085 563	106,3	1 850 743
Netto	-1 806 118	-1 234 884	68,4	-1 378 240	89,6	-1 794 460

**Poikkeamien perusteet toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden osalta
(myös määrärahojen ja tuloarvioiden osalta)**

Kuntouttavan työtoiminnan tavoite on käytössä ensi kertaa ja seuranta järjestelmää tunnusluvun raportoinnaksi parannetaan samalla. Tavoite sisältää epävarmuuden. Aktiivin alihankinta yrityksille vetää hyvin, materiaalikuluja ylittyy. Palkkatukituotot voivat alittua.

